

»Ku solidarnej, odnowionej Europie« – Europejskie memorandum polityczne Federacji IG Metall – Wersja skrócona

1 Unia Europejska pomiędzy zdolnością kształtowania polityki a kryzysem

Liberalnorynkowy kurs integracyjny wmańrował Europę w kryzys wiarygodności. Wśród szeroko pojętej opinii publicznej nasila się wrażenie, iż Europa stawia swobody rynku wewnętrznego przed podstawowymi prawami społecznymi. Zwrot w polityce gospodarczej staje się palącą potrzebą. Zdecydowane i skoordynowane działania przeciwko skutkom kryzysu są kluczowym wyzwaniem dla świata polityki. Trwałość procesu jednoczenia się Europy w warunkach neoliberalnych zyskuje coraz mniejszą akceptację i zagraża projektowi europejskiemu jako całości. Natomiast niepowodzenie tego projektu nie leży w interesie pracowników. Potrzebujemy Europy, która postęp społeczny stawia przed zasadami wolnorynkowymi.

2 Europejski model społeczny jako nowy kluczowy projekt

Mimo wszelkich istniejących różnic wśród wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej panuje konsensus, co do faktu iż ekonomia rynku jest produktywnym narzędziem, musi ono jednak zostać uzupełnione o elementy polityki społecznej, instytucje państwa socjalnego oraz rolę związków zawodowych. Różnorodne systemy socjalne państw członkowskich stanowią podstawę europejskiego postzegania państwa opiekuńczego. Należy skoncentrować się na kwestiach różnic warunków życia istniejących pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskimi jak i w obrębach ich granic. Podziały społeczne istniejące na terenie całej Europy muszą zostać zredukowane a nierówna sytuacja społeczna mężczyzn i kobiet oraz związana z nią dyskryminacja płciowa musi być

zwalczana. Wielkie znaczenie ma przy tym ogólna dostępność systemu szkolnictwa i szkolenia zawodowego.

3 Europa jako gracz posiadający odpowiedzialność o wymiarze światowym

Gospodarka światowa znajduje się obecnie w głębokim kryzysie. „Finansizacja“ gospodarki doprowadziła do zmian w sytuacji wielu przedsiębiorstw jak i ogólnie pojętego kapitalizmu. Stwierdzamy: Unia Europejska musi przejąć główną rolę w procesie okiełznywania i regulowania kapitalizmu rynków finansowych. Nowa kultura odpowiedzialności społecznej oraz zobowiązujące ramy regulacyjne na skalę europejską, przede wszystkim w odniesieniu do funduszy hedgingowych czy private equity będą nieodzowne. Społecznie odnowiona od wewnątrz Europa nie może postzegać się jako wyspa dobrobytu i chronić się odgradzając się przy tym od nędzy i biedy. Również w przyszłości perspektywa przystąpienia do Unii Europejskiej musi pozostać otwarta, o ile spełnione będą warunki, na podstawie których chronione są w pełnym zakresie demokratyczne prawa pracownicze. Unia Europejska musi poza tym wzmocnić politykę sąsiedzką jak i dbać o procesy nadrabiania opóźnień gospodarczych oraz wspierać struktury demokratyczne przede wszystkim w obszarze Morza Śródziemnego.

4 Działania polityki na rzecz odnowy europejskiego modelu społecznego

Z perspektywy IG Metall następujące obszary działania mają wyjątkowe znaczenie w kontekście polityki i związków zawodowych w Europie:

4.1 Obszar działania „Polityka gospodarcza oraz polityka zatrudnienia w Europie“

Solidarne odnowienie Europy musi nastąpić w zakresie polityki gospodarczej, przemysłowej oraz w polityce zatrudnienia. Europa potrzebuje odwagi umożliwiającej jej zintensyfikowanie polityki gospodarczej i podatkowej i przejęcie większej odpowiedzialności w zakresie polityczno-gospodarczym na płaszczyźnie ponadnarodowej. Potrzebny jest zestaw zasad wspierający długoterminowe inwestycje a dyskryminujący krótkoterminowe spekulacje. IG Metall obstaje za polityką zrównoważonego rozwoju społeczno-ekologicznego.

Istnieje potrzeba skoordynowanej, aktywnej polityki strukturalno-przemysłowej, która stawi czoła dwójkiemu wyzwaniu. Chodzi o zachowanie produkcji przemysłowej oraz stopnia zatrudnienia w regionach rozwiniętych a jednocześnie wspieranie procesów uprzemysłowienia w nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej oraz regionach, w których istnieją zapóźnienia. Związki zawodowe stają przed ważnym zadaniem wnoszenia własnego wkładu w ten proces.

4.2 Obszar działania „Europejska Polityka w sprawie układów zbiorowych“

W jednolitym obszarze gospodarczym zachodzi obawa przed konkurencją w zakresie wynagrodzeń. Dlatego też europejskie związki zawodowe intensywniej niż do tej pory muszą koordynować i uzgadniać wspólne działania. Zasada koordynowania działań istniejąca wśród europejskich związków zawodowych metalowców oraz ich transgraniczna, regionalna współpraca wskazują dobry kierunek dalszych działań. Jedynie wspólne, nasilone działania w ramach polityki układów zbiorowych doprowadzą do jej realizacji na terenie całej Europy programowych założeń czasu pra-

cy, zasad kwalifikacji zawodowych, rozwiązywania trudnych sytuacji zatrudnienia, równouprawnienia i regulacji dobrych i ludzkich warunków pracy dla mężczyzn i kobiet. Do efektywnego systemu europejskiej koordynacji polityki umów zbiorowych w większym stopniu przyczynić się muszą Europejskie Rady Pracownicze.

4.3 Obszar działania „Polityka przedsiębiorstw i zasada współdecydowania w Europie“

Demokratyczna Europa zawiera w sobie element aktywnego współdecydowania i kształtowania procesów gospodarczych, poczynając od współdecydowania w miejscu pracy a kończąc na demokracji gospodarczej. Jakiegokolwiek kompromisy w zasadach współdecydowania dla IG Metall będą nie do przyjęcia; to dla nas jasno określa granicę integracji europejskiej. Europejskie Rady Pracownicze są ważnym instrumentem tworzenia sieci powiązań pracowniczych, reprezentowania interesów pracowniczych na płaszczyźnie ponadnarodowej a jednocześnie są strażnikiem chroniącym pracowników przed zredukowaniem ich do funkcji pionka w grze pracodawców. Ustalona w grudniu 2008 roku poprawka do Dyrektywy o Europejskich Radach Pracowniczych jest dla nas krokiem na drodze do rozbudowy praw współdecydowania na płaszczyźnie europejskiej. Nieodzowna jest również szczegółowa rewizja tejże dyrektywy w najbliższym czasie.

4.4 Obszar działania „Europejskiej Polityki Społecznej“

Dotychczasowe wysiłki Unii Europejskiej w zakresie polityki społecznej są niewystarczające i dokonywane bez przekonania. Metoda otwartej koordynacji nie poradziła sobie do tej pory z ogromnymi społecznymi wyzwaniami Unii

Europejskiej. Nie chodzi tu o stworzenie jednolitego, europejskiego państwa opiekuńczego, ale o zachowanie istniejącej różnorodności i wspieranie jej w sposób solidarny i integrujący społecznie. IG Metall popiera prospołeczny pakt stabilizacyjny, który zawiera minimalne granice rządów i bierze pod uwagę różne punkty wyjściowe w starych i nowych krajach członkowskich. Pierwszy krok musi oznaczać ustalenie minimalnych standardów europejskich, w celu zapobieżenia zaostrzeniu się warunków pracy, rozszerzenia czasu pracy oraz prywatyzacji świadczeń socjalnych. Europa powinna opowiedzieć się za wzmocnieniem infrastruktury społecznej oraz aktywnie działać na rzecz systemu dobrych państwowych świadczeń socjalnych.

5 Europeizacja IG Metall

Europa stoi na rozdrożu. Związki zawodowe muszą wykazać się zdolnością i gotowością do działania oraz siłą w poszczególnych krajach ale i na płaszczyźnie europejskiej. To dotyczy również IG Metall. Również i ta organizacja w większym stopniu musi działać na poziomie Europy, jest to oczywiste na wszystkich jej szczeblach. Potrzebujemy społecznie i demokratycznie odnowionej Europy, która poważnie traktuje uwagi i problemy ludzi i dba o równouprawnienie w praktyce. Chodzi tu o nową europejską kulturę ale i o polityczny mainstream IG Metall na płaszczyźnie europejskiej. W ciągu kilku lat musimy uczynić ze związków zawodowych organizacje zdolne do prowadzenia kampanii na terenie całej Europy. Debata ta nie może ograniczać się do Niemiec, dyskusję musimy prowadzić aktywnie w całej Europie. Pewne jest jedno: Nowa próba solidarnej odnowy Europy jest nieodzowna.

W Europie – dla Europy!